

Evli Bireylerde Evlilik Uyumu ve Benlik Algısı Arasındaki İlişki

Sesil Ece Özbucak Tıraşoğlu^{1*}, Melek İpek²

ÖZ

Günümüzde hemen her alanda yaşanmakta olan toplumsal değişim süreci; sanayileşme, kentleşme ve modernleşme paralelinde en fazla aile kurumu üzerinde etkisini göstermektedir. Aile olgusu ise evlilik kavramı ile birlikte ele alınmaktadır. Evlilik, karşı cinsten iki kişinin bir sözleşme sonucu birlikte yaşamaya başlamalarının anlatımıdır. Aile kavramının özünü oluşturan evlilik kurumunun; uyum, sevgi ve saygıya dayalı olması, sağlıklı aileleri oluştururken, aynı zamanda sağlıklı bir toplumun da göstergesidir. Bu çalışmada, sağlıklı ailelerin oluşmasında önemli bir yeri olduğu düşünülen evlilikteki uyumun, bireylerin benlik algısı ile ne denli ilişkide olduğu anlaşılmaya çalışılmıştır. Bu amaçla çalışmada, konunun kavramsal çerçevesinin oluşturulmasından sonra, evli bireylerle görüşülerek bazı bulgulara ulaşılmıştır. Araştırmaya İstanbul ilinde yaşamakta olan 300 kadın ve 100 erkek olmak üzere toplam 400 evli birey katılmıştır. Araştırmanın verileri sosyo-demografik profili anlamak üzere oluşturulan anket formu, evlilik uyumu ölçeği ve sosyal karşılaştırma ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Çalışma sonucunda bulgular evlilik uyumu ile benlik algısı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koyarken; aşk evliliği yapan bireylerin, evlilik uyumunun ve benlik algısının mantık evliliği yapan bireylere göre daha yüksek olduğunu, eşyle flört ederek tanışan bireylerin evlilik uyumunun ve benlik algısının görücü usulü tanışan bireylere göre ise daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: *Evlilik uyumu, benlik algısı*

---

^{1*} İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü, Sorumlu Yazar: sesileceozbucak@hotmail.com

² Öğr. Üyesi Dr. İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Hizmetler Bölümü, e-posta: melekipek@aydin.edu.tr

Makale Geliş Tarihi / Received: 25.02.2019 - Makale Kabul Tarihi / Accepted: 09.03.2019

The Relationship between Marital Compatibility and Self-Perception in Married Individuals

ABSTRACT

The social change process has the most effect on the family institution in parallel with industrialization, urbanization and modernization. The concept of family is discussed together with the concept of marriage. Marriage is the expression of two people of the opposite sex starting to live together as a result of a contract. The fact that the marriage institution, which constitutes the essence of the family concept, is based on harmony, love and respect, is an indicator of a healthy society that creates healthy families. In this study, an attempt was made to understand how the harmony in the marriage, which is thought to have an important place in the formation of healthy families, is related to the self-perception of individuals. For this purpose, after finding the conceptual framework of the subject, conclusions were made after discussing with married individuals. 300 married women and 100 married men living in İstanbul were included in the study. The data of the study were collected by using a questionnaire, marriage compliance scale and social comparison scale, which were formed to understand socio-demographic profile. As a result, the findings show that there is a positive correlation between marital adjustment and self-perception. It was determined that the individuals who married in love have higher marital compatibility and self-perception compared to the individuals who had married with different reasons and that the individuals who met their spouses by flirting have higher marital compatibility and self-perception than individuals who have arranged marriages.

Keywords: *Marriage adjustment, self-perception*

Giriş

Günümüz koşullarında evlilikler giderek başarısızlık oranı artan, sürdürülebilirlikleri azalan bir hal almaya başlamıştır. Geçmişe oranla bireylerin özgür seçimleri ile yaptıkları evlilikler giderek artmaktadır. Birbirlerini tanımadan aile, eş, dost dolayısı ile gerçekleşen evlilikler ise geleneksel evlilik olarak tanımlanmakta ve günümüz toplumunda artık daha az yapılan bir evlilik biçimi olmaktadır. Bu evliliklerde çiftler birbirlerini çok fazla tanımamakta, alışma süreci evlilik içerisinde

gerçekleşmektedir. Ancak özgür bir tercihle yapılan evliliklerin sayısında artış olmasına rağmen boşanmalarda aynı hızla artmaktadır. Bu durum, evlilik kavramını ve buna etki eden diğer faktörleri düşündürerek benlik ve benlik uyumu gibi bireyin iç dünyasına özgü bazı alanları sorgulamayı gündeme getirmektedir.

Evlilikte uyum, çiftlerin evlilik öncesi yaşamlarından getirdikleri bir takım alışkanlıklarla direkt bağlantılıdır. Bireyler kendi ailelerinden koparken, “aile” kavramına yükledikleri anlamla yeni bir yaşam tarzına girerler. Her ailenin değerleri ve yapı taşları farklı olduğundan, bireylerin aile içerisinde kazandıkları benlik algıları ve bireysellik kazanımları da farklıdır.

Bu farklılıklar evliliğe de yansımakta, zaman zaman beklentilerin karşılanmaması ve farklı değerlerin ve benliklerin çatışması gibi sorunlara neden olabilmektedir. Aynı evde yaşama başlangıçla birlikte, iki farklı aileden alınan özelliklerin ve iki ayrı benliğin bir araya gelmesi, yeni bir aile ve yeni değerler oluşturmaktadır. Bireylerin kendi ailelerinden edindikleri farklı kazanım ve değerler, farklı kişilik özellikleri ile benlik algıları ise yeni bir ailenin yaratılarak uyumla devam etme sürecinde oldukça önem taşımaktadır. Yeni bir aile kurulumunda bu farklı benlik algıları sorunlara neden olabilmektedir. Bireylerin farklı değer ve kişilikleri ile benlik algılarının ortak bir yaşam içinde sorun olma düzeyi ise farklılıkların miktarına ve bireylerin kabul edebilirliklerine göre değişkenlik göstermektedir.

Bu doğrultuda evlilikte çiftlerin her birinin evlilik öncesi dönemdeki yaşantıları içinde edindikleri kişisel kazanımları -ki bu kazanımların odağında yer alan bir kavram olarak “benlik algısı”- evlilikteki uyumda temel bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Ortak bir geçmişten; iş, okul gibi ortak bir ortamdan uzun yıllar tanışarak evlilik kurumunun içerisine giren bireylerde bile bu farklılıkların ancak evlilik içerisinde fark edilmesine rastlanabilmektedir.

Bu çalışmada, evlilik uyumunda önemli bir faktör olduğu düşünülen bireysellik ve kişisel benlik algısının evlilik uyumuna etkisi irdelenmeye çalışılmıştır. Bireysellik ve benlik algısı noktasında eşler arasındaki uyumun evlilikte başarı unsurlarından biri olduğu birçok çalışma içerisinde kabul

edilmiştir.[1] Bu nedenle çalışma içerisinde bu olguların etki ve sonuçları tartışılmaya çalışılmıştır.

Bu araştırmanın amacı evli bireylerin, evliliğin devamında temel bir unsur olduğu düşünülen benlik algısının evlilik uyumu üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Araştırmada ayrıca bireylerin evlilik uyumu ve benlik algılarının cinsiyete, yaşa, eğitim durumuna, gelir düzeyine, çalışma durumuna, evlilik süresine, çocuk sahibi olma durumuna, evlenme biçimine, tanışma şekillerine ve anne-babanın medeni durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığının da incelenmesi hedeflenmiştir. Literatürde benlik algısı ve evlilik uyumunun doğrudan incelendiği çalışmaların yetersiz olması nedeniyle çalışmanın bu alandaki boşluğu kapatması yolunda bir adım olması da amaçlar arasında yer almaktadır.

Yöntem

Çalışma; evli bireylerin, evliliklerinin devamında temel bir unsur olduğu düşünülen benlik algısının evlilik uyumu üzerindeki etkisinin anlaşılması amacıyla, ilişkisel tarama modeli çerçevesinde planlanmıştır. İlişkisel tarama modeli, ikiden fazla değişken arasında eş zamanlı değişimin varlığını veya bu değişimin gücünü saptamayı amaçlayan bir araştırma modelidir. Bu modelde aralarında ilişki aranan değişkenler, ilişkisel bir çözümlenmeye olanak verecek veri çiftleri şeklinde sembolleştirilir.[2]

Bu araştırmanın evrenini İstanbul ilinde yaşamakta olan evli bireyler oluşturmaktadır. Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004)[3] tarafından hazırlanan örneklem büyüklüğü standartlarına göre $p=0.5$ ve $q=0.5$ olasılıklarında, 0.05 örnekleme hatasıyla $\alpha=0.05$ güven aralığında 1000000-10000000 aralığında en az 383 kişilik bir örneklem ile çalışılması gerekmektedir. Araştırmanın örnekleme amaçlı örnekleme yöntemlerinden, kolayda örnekleme yolu ile seçilmiştir. Bu tekniğe göre araştırmacı çalışması için gerekli olan hacimdeki örnekleme sağlamak için en kolay ulaşılabılır olan uygun profildeki denekler ile görüşerek veri toplar.[4] Araştırma süresince 432 bireyden anket toplanmıştır.

Katılımcıların ölçekte doldurmadığı kısım olmadığı için, veriler normal dağılıma uygunluk standartlarına göre incelenirken aykırı gözlem

olarak bulunan anketlerin araştırma örnekleminde çıkarılmasına karar verilmiştir. Sonuç olarak, araştırma verilerinin analizine 400 katılımcıya ait anket verisi dahil edilmiştir. Araştırmanın örneklemi 300 kadın ve 100 erkek evli bireyden oluşmaktadır. Bireylerin çoğunluğu lisans ve lisansüstü eğitim durumuna sahiptir. Veriler İstanbul ili Beylikdüzü ilçesinde faaliyet gösteren bir pilates stüdyosuna gelen kadın ve erkek bireyler ile onların yakınlarına ulaşılarak toplanmıştır. Her bir bireyin ölçekleri yanıtlanması 5 dakikalık bir süre almış olup, verilerin tamamının toplanması iki haftalık bir zaman diliminde gerçekleşmiştir.

Araştırmada uygulanan anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmacı tarafından katılımcılara yönelik bilgilerin belirlenmesi amacıyla oluşturulan demografik sorular bulunmaktadır. Anketin ikinci bölümünde katılımcıların evlilik uyumlarını ölçmek amacıyla düzenlenen Evlilik Uyumu Ölçeği bulunmaktadır. Araştırmada kullanılan ölçek, Locke ve Wallace[5] (1959) geliştirilmiş olup Tutarel ve Kışlak (1999) [6] tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Üçüncü bölümde ise katılımcıların benlik algılarını ölçmek amacıyla düzenlenen Sosyal Karşılaştırma Ölçeği bulunmaktadır.

Veriler online anket formu kullanılarak yüz yüze tablet eşliğinde ve mail yoluyla toplanmıştır. Excel ortamında veriler kodlanmış ve frekansları incelenerek eksik ya da boş anket olup olmadığı kontrol edilmiştir. Daha sonra SPSS 22 paket programına aktarılan veriler gerekli görülen istatistiksel çözümlenmelere tabi tutulmuştur. Verilerin çözümlenmesi aşamasında öncelikli olarak kullanılan ölçeklerin bu araştırmanın örneklemi ile yeterince iç tutarlılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla güvenilirlik analizi yapılmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan evli bireylere ait kişisel bilgilerin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda verilmiştir.

Tablo 1: *Demografik Bilgilerin Frekans ve Yüzde Dağılımı*

		n	%
Cinsiyet	Kadın	300	75.0
	Erkek	100	25.0
Yaş	21-25 yaş	65	16.3
	26-30 yaş	186	46.5
	31-35 yaş	78	19.5
	36 Yaş ve üzeri	71	17.8
	Lise	53	13.3
Eğitim düzeyi	Lisans	171	42.8
	Lisansüstü-doktora	176	44.0
Hane aylık gelir düzeyi	1.501-3.000 TL	56	14.0
	3.001-4.500 TL	88	22.0
	4.501-6.000 TL	80	20.0
	6.001 TL ve üzeri	176	44.0
Çalışma durumu	Çalışıyor	282	70.5
	Çalışmıyor	118	29.5
	1 yıl ve altı	135	33.8
Evlilik süresi	2-3 yıl	106	26.5
	4-5 yıl	45	11.3
	6 yıl ve üzeri	114	28.5
Evlilik türü	Aşk evliliği	349	87.3
	Mantık evliliği	51	12.8
	Görücü usulü	40	10.0
Evliliği yapma biçimi	Diğer	360	90.0
Çocuk sahibi olma durumu	Evet	184	46.0
	Hayır	216	54.0
Anne-babanın medeni durumu	Evli	342	85.5
	En az biri vefat etmiş	58	14.5
Toplam		400	100.0

Araştırmaya katılan evli bireylerin %75.0'ı (n=300) kadın ve %25.0'ı (n=100) erkektir. Katılımcıların %16.3'ü (n=65) 21-25 yaş, %46.5'i (n=186) 26-30 yaş, %19.5'i (n=78) 31-35 yaş ve %17.8'i (n=71) 36 yaş ve üzeri bireylerdir. Katılımcıların %13.3'ü (n=53) lise, %42.8'i (n=171) lisans ve %44.0'ı (n=176) lisansüstü-doktora mezunudur. Katılımcıların %14.0'ı (n=56) 1.501-3.000 TL, %22.0'ı (n=88) 3.001-4.500 TL, %20.0'ı (n=80) 4.501-6.000 TL ve %44.0'ı (n=176) 6.001 TL ve üzeri aylık ortalama gelire sahiptir. Araştırmaya katılan evli bireylerin %70.5'i (n=282) çalıştığını ve %29.5'i (n=118) çalışmadığını belirtmiştir. Katılımcıların %33.8'i (n=135) 1 yıl ve altı, %26.5'i (n=106) 2-3 yıl, %11.3'ü (n=45) 4-5 yıl ve %28.5'i (n=114) 6 yıl ve üzeri süredir evli olduğunu ifade etmiştir. Evli bireylerin %87.3'ü (n=349) aşk evliliği ve %12.8'i (n=51) mantık evliliği yaptığını ifade etmiştir. Araştırmaya katılan evli bireylerin %10.0'ı (n=40) görücü usulü ve %90.0'ı (n=360) diğer yollar ile eşiyile tanıştığını ifade etmiştir. Araştırma kapsamı içinde yer alan evli bireylerin %46.0'ı (n=184) çocuk sahibi olduğunu ve %54.0'ı (n=216) olmadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılan evli bireylerin %85.5'i (n=342) anne babasının hâlâ evli olduğunu ve %14.5'i (n=58) anne babasından en az birinin vefat etmiş olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 2: Yaş, Evlilik Süresi, Evlilik Uyumu ve Benlik Algısı Arasındaki İlişkiye Yönelik Pearson Korelasyon Katsayısı Sonuçları

	$\bar{x}$	ss	1.	2.	3.	4.
1. Yaş	30.40	5.89	1			
2. Evlilik süresi	4.77	5.54	.82**	1		
3. Evlilik uyumu	45.75	6.99	-.24**	-.25**	1	
4. Benlik algısı	85.65	14.30	-.11*	-.10	.58**	1

** $p < .001$, * $p < .05$

Tablo 2'de yer alan bilgilere göre, evli bireylerde;

Yaş ile evlilik süresi ($r_{(398)} = .82, p < .001$) arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Buna göre yaş ilerledikçe evlilik süresi de artmaktadır.

Yaş ile evlilik uyumu ($r_{(398)} = -.24, p < .001$) arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Buna göre yaş ilerledikçe evlilik uyumu kısmen azalmaktadır.

Yaş ile benlik algısı ($r_{(398)} = -.11, p < .05$) arasında negatif yönde anlamlı

bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Buna göre yaş ilerledikçe benlik algısı kısmen azalmaktadır.

Evlilik süresi ile evlilik uyumu ($r_{(398)} = -.25, p < .001$) arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Buna göre evlilik süresi uzadıkça evlilik uyumu kısmen azalmaktadır.

Evlilik süresi ile benlik algısı ($r_{(398)} = -.10, p > .05$) arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

Evlilik uyumu ile benlik algısı ($r_{(398)} = .58, p < .001$) arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Buna göre benlik algısı olumlu yönde arttıkça evlilik uyumu artmaktadır.

Tablo 3: *Evlilik Uyumunun Cinsiyet Açısından Bağımsız Örneklem T-Testi ile İncelenmesi*

		n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Evlilik Uyumu	Kadın	300	45.67	7.15	-.413	398	.680
	Erkek	100	46.00	6.52			

Tablo 3'te yer alan bilgilere göre, evli bireylerde evlilik uyumunun cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($t(398) = -.413, p > .05$).

Tablo 4: *Evlilik Uyumunun Yaş Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi ile İncelenmesi*

		n	$\bar{x}$	ss	F	$sd_{1,2}$	p	LSD
Evlilik Uyumu	1. 21-25 Yaş	65	48.42	6.93	8.671	3.396	.000	1>3 1>4 2>3 2>4
	2. 26-30 Yaş	186	46.47	6.59				
	3. 31-35 Yaş	78	43.88	7.04				
	4. 36 Yaş ve Üzeri	71	43.46	6.93				

Tablo 4'te yer alan bilgilere göre, evli bireylerde evlilik uyumunun yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($F_{(3,396)} = 8.671, p < .001$). Anlamlı farklılığın kaynağının tespit edilmesi

amacıyla yapılan incelemede, 21-30 yaş arasındaki bireylerin, evlilik uyumunun düzeylerinin 31 yaş ve üzeri bireylere kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 5: *Evlilik Uyumunun Eğitim Düzeyi Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi ile İncelenmesi*

	n	$\bar{x}$	ss	F	$sd_{1,2}$	p
1. Lise	53	45.72	7.38			
Evlilik Uyumuna 2. Lisans	171	45.51	6.84	.199	2.397	.819
3. Lisansüstü-Doktora	176	45.99	7.04			

Tablo 5'te yer alan bilgilere göre, evli bireylerde evlilik uyumunun eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($F_{(2,397)} = .199, p > .05$).

Tablo 6: *Evlilik Uyumunun Hane Aylık Gelir Düzeyi Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi ile İncelenmesi*

	n	$\bar{x}$	ss	F	$sd_{1,2}$	p	LSD
1. 1.501-3.000 TL	56	44.73	6.57				
Evlilik 2. 3.001-4.500 TL	88	46.36	6.88	3.837	3.396	.010	4>1
uyumu 3. 4.501-6.000 TL	80	43.78	7.90				4>3
4. 6.001 TL ve üzeri	176	46.66	6.55				

Tablo 6'da yer alan bilgilere göre, evli bireylerde evlilik uyumunun hane aylık gelir düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($F_{(3,396)} = 3.837, p < .01$). Anlamlı farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla yapılan incelemede, aylık geliri 6.001 TL ve üzeri olan bireylerin, evlilik uyumunun 1.501-3.000 TL olan bireylere kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 7: *Evlilik Uyumunun Çalışma Durumu Açısından Bağımsız Örneklem T-Testi ile İncelenmesi*

		n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Evlilik uyumu	Çalışıyor	282	45.76	6.80	.024	398	.981
	Çalışmıyor	118	45.74	7.46			

Tablo 7’de yer alan bilgilere göre, evli bireylerde evlilik uyumunun eşlerin çalışma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($t_{(398)} = .024, p > .05$).

Tablo 8: *Evlilik Uyumunun Evlilik Süresi Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi ile İncelenmesi*

		n	$\bar{x}$	ss	F	$sd_{1,2}$	p	Dunnet T3
Evlilik uyumu	1. 1 yıl ve altı	135	48.56	5.62	14.284	3.396	.000	
	2. 2-3 yıl	106	45.56	7.19				1>2
	3. 4-5 yıl	45	44.18	7.87				1>3
	4. 6 yıl ve üzeri	114	43.23	6.78				1>4

Tablo 8’de yer alan bilgilere göre, evli bireylerde evlilik uyumunun evlilik süresine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($F_{(3,396)} = 14.284, p < .001$). Anlamlı farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla yapılan incelemede, 1 yıl ve daha kısa süredir evli olan bireylerin, evlilik uyumunun daha uzun süredir evli olan bireylere kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 9: *Evlilik Uyumunun Evlilik Türü Açısından Bağımsız Örneklem T-Testi ile İncelenmesi*

		n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Evlilik uyumu	Aşk evliliği	349	46.27	6.57	3.959	398	.000
	Mantık evliliği	51	42.20	8.61			

Tablo 9’da yer alan bilgilere göre, evli bireylerde evlilik uyumunun evlilik türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($t_{(398)} = 3.959, p < .001$). Ortalamalara göre yapılan incelemede, aşk evliliği

yapan bireylerin ($\bar{x}=46.27\pm5.27$), evlilik uyumunun mantık evliliği yapan bireylere ($\bar{x}=42.20\pm8.61$) kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 10: *Evlilik Uyumunun Evliliği Yapma Biçimi Açısından Bağımsız Örneklem T-Testi ile İncelenmesi*

		n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Evlilik uyumu	Görücü usulü	40	43.33	8.45	-2.326	398	.021
	Diğer	360	46.02	6.77			

Tablo 10’da yer alan bilgilere göre, evli bireylerde evlilik uyumunun evliliği yapma biçimine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($t_{(398)} = -2.326$, $p < .05$). Ortalamalara göre yapılan incelemede, görücü usulü dışında bir yolla evlilik yapan bireylerin ($\bar{x}=46.02\pm6.77$), evlilik uyumunun görücü usulü evlilik yapan bireylere ($\bar{x}=43.33\pm8.45$) kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 11: *Evlilik Uyumunun Çocuk Sahibi Olma Durumu Açısından Bağımsız Örneklem T-Testi ile İncelenmesi*

		n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Evlilik uyumu	Evet	184	44.36	6.92	-3.719	398	.000
	Hayır	216	46.93	6.84			

Tablo 11’de yer alan bilgilere göre, evli bireylerde evlilik uyumunun çocuk sahibi olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($t_{(398)} = -3.719$, $p < .001$). Ortalamalara göre yapılan incelemede, çocuk sahibi olmayan bireylerin ($\bar{x}=46.93\pm6.84$), evlilik uyumunun çocuk sahibi olmayan bireylere ($\bar{x}=44.36\pm6.92$) kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 12: *Evlilik Uyumunun Anne-Babanın Medeni Durumu Açısından Bağımsız Örneklem T-Testi ile İncelenmesi*

		n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Evlilik uyumu	Evli	342	45.83	6.81	.538	398	.591
	En az biri vefat etmiş	58	45.29	8.00			

Tablo 12’de yer alan bilgilere göre, evli bireylerde evlilik uyumunun anne-babanın medeni durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($t_{(398)} = .538, p > .05$).

Tablo 13: Benlik Algısının Cinsiyet Açısından Bağımsız Örneklem T-Testi ile İncelenmesi

		n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Benlik algısı	Kadın	300	86.26	13.89	1.472	398	.142
	Erkek	100	83.83	15.38			

Tablo 13’te yer alan bilgilere göre, evli bireylerde benlik algısının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($t_{(398)} = 1.472, p > .05$).

Tablo 14: Benlik Algısının Yaş Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi ile İncelenmesi

		n	$\bar{x}$	ss	F	sd ₁₋₂	p
Benlik algısı	1. 21-25 yaş	65	88.42	13.71	1.521	3.396	.208
	2. 26-30 yaş	186	85.97	14.39			
	3. 31-35 yaş	78	83.62	14.29			
	4. 36 yaş ve üzeri	71	84.52	14.43			

Tablo 14’te yer alan bilgilere göre, evli bireylerde benlik algısının yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($F_{(3,396)} = 1.521, p > .05$).

Tablo 15: Benlik Algısının Eğitim Düzeyi Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi ile İncelenmesi

		n	$\bar{x}$	ss	F	sd ₁₋₂	p
Benlik algısı	1. Lise	53	86.60	15.84	.241	2.397	.786
	2. Lisans	171	85.15	13.82			
	3. Lisansüstü-Doktora	176	85.85	14.33			

Tablo 15'te yer alan bilgilere göre, evli bireylerde benlik algısının eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($F_{(2,397)} = .241, p > .05$).

Tablo 16: *Benlik Algısının Hane Aylık Gelir Düzeyi Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi ile İncelenmesi*

		n	$\bar{x}$	ss	F	sd ₁₋₂	p
Benlik algısı	1. 1.501-3.000 TL	56	84.04	13.68	1.247	3.396	.292
	2. 3.001-4.500 TL	88	86.05	14.56			
	3. 4.501-6.000 TL	80	83.61	13.81			
	4. 6.001 TL ve üzeri	176	86.89	14.54			

Tablo 16'da yer alan bilgilere göre, evli bireylerde benlik algısının hane aylık gelir düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($F_{(3,396)} = 1.247, p > .05$).

Tablo 17: *Benlik Algısının Çalışma Durumu Açısından Bağımsız Örneklem T-Testi ile İncelenmesi*

		n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Benlik algısı	Çalışıyor	282	85.52	14.28	-.270	398	.787
	Çalışmıyor	118	85.95	14.39			

Tablo 17'de yer alan bilgilere göre, evli bireylerde benlik algısının çalışma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($t_{(398)} = -.270, p > .05$).

Tablo 18: Benlik Algısının Evlilik Süresi Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi ile İncelenmesi

		n	$\bar{x}$	ss	F	$sd_{1,2}$	p	LSD
Benlik algısı	1. 1 yıl ve altı	135	87.82	13.97	2.891	3.396	.035	1>3
	2. 2-3 yıl	106	86.52	14.63				1>4
	3. 4-5 yıl	45	84.47	15.23				2>3
	4. 6 yıl ve üzeri	114	82.74	13.63				2>4

Tablo 18’de yer alan bilgilere göre, evli bireylerde benlik algısının evlilik süresine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($F_{(3,396)} = 2.891, p < .05$). Anlamlı farklılığın kaynağının belirlenmesi amacıyla yapılan incelemede, 3 yıl ve daha kısa süredir evli olan bireylerin, benlik algısının daha uzun süredir evli olan bireylere kıyasla olumlu yönde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 19: Benlik Algısının Evlilik Türü Açısından Bağımsız Örneklem T-Testi ile İncelenmesi

		n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Benlik algısı	Aşk evliliği	349	86.49	13.91	3.107	398	.002
	Mantık evliliği	51	79.90	15.67			

Tablo 19’da yer alan bilgilere göre, evli bireylerde benlik algısının evlilik türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($t_{(398)} = 3.107, p < .01$). Ortalamalara göre yapılan incelemede, aşk evliliği yapan bireylerin ($\bar{x}=86.49\pm13.91$), benlik algısının mantık evliliği yapan bireylere ($\bar{x}=79.90\pm15.67$) kıyasla olumlu yönde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 20: Benlik Algısının Evliliği Yapma Biçimi Açısından Bağımsız Örneklem T-Testi ile İncelenmesi

		n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Benlik algısı	Görücü usulü	40	78.65	14.74	-3.305	398	.001
	Diğer	360	86.43	14.05			

Tablo 20’de yer alan bilgilere göre, evli bireylerde benlik algısının evliliği yapma biçimine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($t_{(398)} = -3.305, p < .001$). Ortalamalara göre yapılan incelemede, görücü usulü dışında yollarla evlilik yapan bireylerin ($\bar{x}=86.43\pm14.05$), benlik algısının görücü usulü evlilik yapan bireylere ($\bar{x}=78.65\pm14.74$) kıyasla olumlu yönde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 21: Benlik Algısının Çocuk Sahibi Olma Durumu Açısından Bağımsız Örneklem T-Testi ile İncelenmesi

		n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Benlik algısı	Evet	184	83.90	14.05	-2.268	398	.024
	Hayır	216	87.14	14.37			

Tablo 21’de yer alan bilgilere göre, evli bireylerde benlik algısının çocuk sahibi olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($t_{(398)} = -2.268, p < .05$). Ortalamalara göre yapılan incelemede, çocuk sahibi olmayan bireylerin ($\bar{x}=46.93\pm6.84$), benlik algısının çocuk sahibi olmayan bireylere ($\bar{x}=44.36\pm6.92$) kıyasla olumlu yönde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 22: Benlik Algısının Anne-Babanın Medeni Durumu Açısından Bağımsız Örneklem T-Testi ile İncelenmesi

		n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Benlik algısı	Evli	342	85.56	14.03	-.301	398	.764
	En az biri vefat etmiş	58	86.17	15.88			

Tablo 22’de yer alan bilgilere göre, evli bireylerde benlik algısının anne-babanın medeni durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($t_{(398)} = -.301, p > .05$).

Tartışma

Bu çalışma evli bireylerin, evliliğin devamında temel bir unsur olduğu düşünülen benlik algısının evlilik uyumu üzerindeki etkisinin ortaya konması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Buna göre araştırma sonunda elde edilen bulgular, temel değişkenler etrafında tartışılmaya çalışılmıştır.

Benlik algısı, sosyal bağlam içerisinde var olan bilişsel bir yapı olmak özelliği taşımaktadır. Bu noktada kişilerin kendi yaşamları içerisinde yer alan bireylerle, iletişimindeki kişilerarası süreçler, kişilerin kendileri ile ilgili değerlendirmelerinden etkilenebilmektedir. Çalışmada benlik algısı ile evlilik uyumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre benlik algısı olumlu olan bireylerin evlilik uyumunun da yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan çalışmalar da bu sonucu destekler nitelikte olup, benlik algısı ile birlikte kişilerarası ilişki biçimlerinin kişilerarası ilişki doyumu etkilediğini ortaya koymaktadır.[7] Benlik algısı ile şekillenen kişilerarası ilişkiler, bireylerin ilişkilerinden aldıkları doyumu etkilemekte ve benlik algısı olumlu olan bireyler, ilişkilerinde kendilerini daha iyi var ederek, eşleri ile daha uyumlu evlilik sürdürmekte ve ilişkilerinde doyuma ulaşmaktadır.

Bulgular, kadın ve erkek katılımcıların evlilik uyumu düzeylerinin birbirinden farklı olmadığını ortaya koymaktadır. Buna paralel olarak Hamamcı (2005)[8], Tutarel-Kışlak[6] ve Çabukça (2002)[9], Yeşiltepe (2011)[10] tarafından Mersin ilinde 343 evli bireyler arasında yapılan ve yine Yıldırım'ın (2018)[11] İstanbul'da yaşayan evli 138 kadın ve 67 erkek olmak üzere 205 kişi ile yaptığı çalışmada, Uzel (2015)[12] tarafından İstanbul ili Bakırköy, Şişli ve Kadıköy ilçelerinde ve Bildirici (2016) [13] tarafından İstanbul ilinde yaşamakta olan 120 katılımcı arasında yapılan araştırmalarda görüldüğü gibi, evlilik uyumunun cinsiyete göre farklılaşmadığı saptamıştır. Bu çalışmalardan farklı olarak Erdiñç (2018) [14] tarafından, İstanbul ilinde bireylerin evlilik uyumu, yaşam doyumu ve cinsel doyumu üzerine gerçekleştirilen araştırmada elde edilen sonuçlar, erkek bireylerin evlilik uyum düzeylerinin kadınlara göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Çalışmada elde edilen bulgular, 21-30 yaş arasındaki bireylerin, evlilik uyum düzeylerinin 31 yaş ve üzeri bireylere göre daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Bu sonuç, Yıldırım (2018)[11] tarafından yapılan çalışmada belirlenen sonuçla benzerlik göstermektedir. Yıldırım'ın çalışmasında 30-40 yaş arası bireylerin 41 yaş ve üzerindeki bireylere göre evlilik uyumunun daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna ek olarak Aktaş (2009)[15] evlilik uyumunun yaşa göre farklılaştığını saptamıştır. Bu

çalışmadan farklı olarak Yeşiltepe (2011)[10], Uzel (2015)[12] ve Erdinç (2018)[14] tarafından yapılan çalışmalarda evlilik uyumunun farklı yaş gruplarındaki evli bireyler arasında anlamlı olarak farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Çalışmada, eğitim durumu ve evlilik uyumu arası ilişkiye bakıldığında; eğitim durumunun evlilik uyumunu etkilemediği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar Uzel (2015)[12] ve Yıldırım (2018)[11] tarafından yapılan çalışmalarla uyumlu bir sonuç ortaya koymakta ve sonuçta evlilik uyumunun eğitim durumu açısından farklılık göstermediğini belirtmektedir.

Çalışmada Uzel (2015)[12] ve Yıldırım (2018)[11] tarafından yapılan çalışmalarla uyumlu olarak evlilik uyumunun eşlerin çalışma durumu açısından farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Gelir Durumu ve evlilik uyumu konusunda elde edilen bulgular, Erdinç (2018)[14] tarafından yapılan çalışma ile uyumlu olarak aylık geliri yüksek olan bireylerin, evlilik uyumunun aylık geliri düşük olan bireylere kıyasla daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Ekonomik sorunlar, bireylerin birincil ihtiyaçlarını kısıtlamaktadır. Yaşam doyumu üzerine olan kuramlarda da söz edildiği gibi bireylerin öncelikli fiziki ihtiyaçlarını karşılamakta güçlük çekmeleri, çevrelerindeki bireyler ve özellikle eşleri ile olan iletişimlerini de bozmaktadır. Bu bağlamda düşük ekonomik olanaklar evlilikteki uyum ve dengenin bozulmasına yol açan ana unsurlar arasında yer almaktadır.[16]

Bradbury, Finchani ve Beach (2000)[17], evlilik uyumunun yapısı ve belirleyicileri arasında evlilik süresinin de olduğunu ifade etmişlerdir. Çalışmada bir yıl ve daha kısa süredir evli olan bireylerin, evlilik uyumunun daha uzun süredir evli olan bireylere göre daha yüksek oranda olduğu görülmüştür. Koçkan (2015)[18], Kubat (2012)[19] ve Aktürk (2006) [20] tarafından da evlilik süresi ile evlilik uyumu arasında ters bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda Yıldırım (2018)[11] tarafından yapılan çalışmada evlilik süresi 10 yılın altında olan bireylerin, evlilik süresi 10 yılın üzerinde olan bireylere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Erdinç (2018)[14] tarafından yapılan çalışmada ise evlilik süresi 11 yıl ve altında olan bireylerin evlilik uyum düzeylerinin, evlilik süresi 12 yıl ve

üzeri olan bireylere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Evlilik süresi uzadıkça bireyler, evliliğin ilk yıllarına göre daha fazla çatışma ve problem yaşamaktadırlar. Evlilik süresince yaşamın getirdiği diğer sorumlulukların artması, bireylerin evlilik uyumuna olumsuz olarak etki edebilmektedir.

South ve Lloyd'a (1995)[21] göre evlenme biçimi evliliğin dengesini etkilemekte ve eş seçimi kararı, evlilik uyumuna etki eden temel faktörler arasında yer almaktadır. Bireyler, eş seçim kararını, birbirlerini yeterince tanımadan ve bireysel iletişimlerinde ortaya çıkabilecek çatışma ve sorunları konusunda deneyimsiz olarak evliliğe adım atmaktadırlar. Bu noktada çalışmamızda Erdiç (2018)[14]'in çalışması ile uyumlu olarak aşk evliliği yapan ve flört ederek tanışan bireylerin, evlilik uyumunun mantık evliliği yapan ve görücü usulü tanışan bireylere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda bireylerin evlilik uyumu konusundaki farkındalık kazanmaları amacıyla evlilik öncesinde birbirlerini tanıyacak zaman ve alan yaratmaları önem arz etmektedir.

Bradbury, Finchanı ve Beach (2000)[17] ile South ve Lloyd'a (1995)[21] göre, çocuk sayısı evliliği etkileyen önemli unsurlardandır. Çalışmamızda elde edilen bulgularda çocuk sahibi olmayan bireylerin, evlilik uyumunun çocuk sahibi olan bireylere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Benzer şekilde Erdiç (2018)[14], Yıldırım (2018)[11] ve Yeşiltepe (2011)[10] tarafından yapılan araştırmalarda da çocuk sahibi olmayan bireylerin, evlilik uyumunun çocuk sahibi olan bireylere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. İlişkilendirilebilir olarak Şendil ve Korkut (2012) [22] çalışmalarında çocuk sayısı arttıkça evlilik uyumunun azaldığı saptanmıştır. Fakat Uzel (2015)[12]'in araştırmasında evlilik uyumunun çocuk sahibi olmaya göre farklılaşmadığı saptanmıştır. Çocuk sahibi olma ile birlikte gelen bakım verme yükü ve diğer sorumluluklar konusunda çiftlerin yaşadıkları anlaşmazlıklar ve birbirlerine ayırdıkları zamanın azalması bireylerin birbirinden uzaklaşmalarına ve evlilikteki uyumlarının azalmasına neden olabilmektedir.

Araştırma sonucunda evlilik uyumunun anne-babanın medeni durumuna göre farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu çalışmadan farklı olarak Erdiç (2018)[14] tarafından yapılan çalışmada anne-babası hala evli

olan bireylerin evlilik uyumunun anne-babasından en az biri vefat etmiş bireylere kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın bir diğer sonucu da benlik algısının cinsiyete göre de farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır. Eren (2016)[23] tarafından yetişkinlerin bağlanma stillerine göre bireylerin öfkeyi ifade etme tarzları, kendilik algısı ve sosyal problem çözme becerisi arasındaki ilişkinin incelenmesi üzerine yapılan çalışmada da cinsiyete göre benlik algısının farklılaşmadığı belirlenmiştir. Çelenoğlu (2011)[24] tarafından evli bireylerin, bağlanma stillerine ve kendilik algısına göre evlilikte yaşanan sorunlarla başa çıkma yollarının incelenmesi üzerine yapılan çalışmada da kadın ve erkek evli bireylerin benlik algıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bu çalışmadan farklı olarak Demir'in (2017)[25] İstanbul ilinin Kâğıthane, Okmeydanı ve Üsküdar ilçelerinde yaşayan 250 yetişkin birey ile gerçekleştirdiği çalışmada kadınların benlik algısının erkeklere kıyasla daha olumlu yönde olduğu saptanmıştır.

Bir başka bulgu da, benlik algısının yaşa göre farklılık göstermediğine işaret etmektedir. Bu sonucu destekleyen bir başka araştırma da Eren (2016) [23] tarafından yapılmış ve yaşa göre benlik algısının farklılaşmadığı görülmüştür. Ceylan (2015)[26] tarafından 18-30 yaş arasındaki üniversite öğrencisi arasında gerçekleştirilen bir başka araştırma sonucu ise yaş ile benlik algısı arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Bu çalışmalardan farklı olarak Demir (2017)[25] ve Çelenoğlu (2011) [24] tarafından gerçekleştirilen çalışmalarda ise bireylerin yaşlarının ilerledikçe benlik algısının olumlu yönde arttığı saptanmıştır. Çalışmamız benlik algısının eğitim durumuna göre farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır. Eren (2016)[23] ve Çelenoğlu (2011)[24] tarafından yapılan çalışmalarda da eğitim durumuna göre benlik algısının farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bu çalışmadan farklı olarak Demir (2017)[25] gerçekleştirdiği çalışmada eğitim düzeyleri yüksek olan bireylerin benlik algısının, eğitim düzeyi düşük olan bireylere göre daha yüksek olduğunu saptamıştır.

Araştırma sonuçları Eren (2016)[23], Çelenoğlu (2011)[24] ve Ceylan (2015)[26] tarafından yapılan çalışmaların sonuçlarına yakın olarak eşlerin çalışıp çalışmama durumuna göre benlik algısının farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Eren (2016)[23], Çelenoğlu (2011)[24] ve Ceylan (2015)[26] tarafından yapılan çalışmalarda ise benlik algısının önemli bir sosyo-ekonomik değişken olan gelire göre farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Çalışmada 3 yıl ve daha kısa süredir evli olan bireylerin, benlik algısının daha uzun süredir evli olan bireylere kıyasla olumlu yönde daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu çalışmadan farklı olarak Çelenoğlu (2011)[24] tarafından yapılan 20 ve üzeri yıldır evli olan bireylerin benlik algısı puan ortalamalarının ise diğer gruplardan yüksek olduğu bulgusu elde edilmiştir.

Çalışmada bireylerin kendi tercihleri ile yaptıkları evliliklerde, benlik algısının görücü usulü ile evlilik yapan bireylere göre olumlu yönde yüksek olduğu görülmüştür. Ancak Çelenoğlu (2011)[24] yaptığı çalışmada görücü usulüyle evlenen bireylerde benlik algısı puanının daha yüksek olduğu izlenmektedir.

Son olarak çalışmada, çocuk sahibi olmayan bireylerin, benlik algısının çocuk sahibi olan bireylere göre olumlu yönde daha yüksek olduğu bulgusu edinilmişse de Çelenoğlu'nun (2011)[24] yaptığı çalışmada çocuk sahibi olmayan ve çocuk sahibi olan evli bireylerin benlik algıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç

Araştırmada elde edilen temel bulgulardan ilki; evlilik uyumu ile benlik arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu yolundadır. Ancak bu uyum, bireylerin cinsiyetine, eğitim düzeyine, çalışma durumuna ve anne-babanın medeni durumuna göre farklılık göstermemektedir. Yaş faktörü ise evlilikteki uyumda önemli bir etken olarak ortaya çıkmaktadır. Uyum konusunda en avantajlı gruplar 21-30 yaş arasındaki bireylerin lehinedir; 21-30 yaş arasındaki bireylerin evliliklerinde bu uyum izlenmektedir. Gelir düzeyi yükseldikçe evlilik uyumu da artmaktadır. Evlilikte geçirilen sürenin uzunluğunun ise uyumu etkilediği görülmüş olup; 1 yıl ve daha kısa süresince evli olan bireylerin, evlilik uyumunun daha uzun süredir evli

olan bireylere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Gelir, yine önemli bir değişken olarak evlilikteki uyumda etkilidir ve tablolarda da izlendiği gibi aylık geliri 6.001 TL ve üzeri olan bireylerin, evlilik uyumunun, geliri 1.501-3.000 TL arasında olan evli bireylere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Araştırma sonuçları evliliğin yapılış şekli ile ilgili olarak da bazı temel veriler sunmaktadır. Buna göre aşk evliliği yapan bireylerin, evlilik uyumu, mantık evliliği yapan bireylere göre daha yüksektir. Çocuk sahipliği ise evlilik uyumunda yine önemli bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır. Çocuk sahibi olmayan bireylerin, evlilik uyumu çocuk sahibi olan bireylere göre daha yüksektir.

Sonuç olarak toplumsal değişme bazında ortaya çıkan kişisel yaşamdaki dönüşümler, cinsiyet rolleri ve beklentilerindeki farklılaşmalar, evliliğe bakış açısını da değiştirmektedir. Evlilik giderek kurumsal bir yapı olmasının ötesinde, bireyler arasında benlik uyumuna dayalı bir beraberliğe işaret etmektedir. Bu araştırmanın sonuçlarının da vurguladığı gibi aşka dayalı evliliklerdeki yüksek uyum düzeyi bu görüşü doğrulamaktadır. Ayrıca evliliklerin toplumdaki değişmelere bağlı olarak son yıllarda başarısız olması ve daha fazla boşanmayla sonuçlanması, bireylerin hem evlilik öncesinde hem de evlilik süresince desteklenmeye daha fazla ihtiyaçları olduğunu göstermektedir. Bireylerin, evliliğin geleceğindeki olası sorunlar için hazırlanması, sorunlar kriz haline dönüşmeden çözme becerilerinin edinilmesi, daha olumsuz sonuçlar yaşanmadan ilişkinin sürmesi, evliliğin uyumu için önemlidir. Bu doğrultuda “aile danışmanlığı” sürecinin de bireylerin benlik algısı farkındalığında oldukça önemli bir işlevinin olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- [1] Erganlı, K. ve Kalkan, M. *Evlilik İlişkilerini Geliştirme (Kuram ve Uygulama)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2008.
- [2] Karasar, N. *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları, 2016.
- [3] Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık, s.49-50, 2004.
- [4] Gürbüz, S. & Şahin, F. *Sosyal Bilimler Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2014.
- [5] Locke, H.J.,&Wallece, K. M. Short marital-adjustment and prediction test: Their reliability and validity. *Marriage & Family Living*, 21,251-255, 1959.
- [6] Tutarel-Kışlak, Ş. Evlilikte Uyum Ölçeğinin Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması. *3P Dergisi*, 7(1), s. 50-57, 1999.
- [7] Şahin, N. H. ve Şahin, N. Adolescent Guilt, Shame, And Depression In Relation To Sociotropy And Autonomy. *The World Congress of Cognitive Therapy*, Toronto, Canada, 1992.
- [8] Hamamcı, Z. Dysfunctional relationship beliefs in marital conflict. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive Behavior Therapy*, 23(3), 245-261, 2005a.
- [9] Çabukça, F. (2002). Empati ve Demografik Değişkenlerin Evlilik Uyumu ile İlişkisi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 5(5), 2002.
- [10] Yeşiltepe, S.S. Öğretmenlerin Evlilik Uyumlarının Psikolojik İyi Oluş ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, s. 35, 2011.
- [11] Yıldırım, T. Evli Bireylerde Bağlanma Biçimleri, İlişkiye Dair Bilişsel Çarpıtmalar Ve Evlilik Uyumu İlişkisinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.

[12] Uzel, A. (2015). Evlilik İlişkisi İçerisinde Çiftler Arasında Cinsel Doyumun, Evlilik Uyumu ve Benlik Saygısı Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, s. 81, 2015.

[13] Bildirici, A. Evlilik Süresinin, Cinsel Yaşama ve Evlilik Uyumuna Etkisi ve Sonuçların Demografik Özelliklere Göre Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, s. 94, 2016.

[14] Erdiñç, İ. Evli Çiftlerde, Evlilik Uyumu, Cinsel Yaşam Doyumu Ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.

[15] Aktaş, S. (2009). Eşlerden birinin kaygı düzeyi ile evlilik uyumu arasındaki ilişkinin belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.

[16] Douglass, F. M. The marital problems questionnaire: A short screening instrument for marital therapy. *Family Relations*, 44(3), 1995.

[17] Bradbury. T.N., Fİncham, F.D. ve Beach, S.R.H. Research on the nature and determinants of marital satisfaction: A decade in review. *Journal of Marriage and the Family*, 62, 2000.

[18] Koçkan, S. Evli Çiftlerde Otomatik Düşüncelerin Bilişsel Çarpıtmaların Evlilik Doyumuna Etkisinin Değerlendirilmesi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.

[19] Kubat, D.E. Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi ve Evlilik Doyumu İlişkisinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2012.

[20] Aktürk, B. E. Yeniden Evlenen Türk Ailelerde Evlilik Doyumu: Medeni Duruma Göre Karşılaştırma, Üvey Çocukların Etkisi ve Yordayan Faktörler. Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006.

[21] Scott South, Kim M. Lloyd Spousal Alternatives and Arital Dissolution. *American Sociological Review*, 21-35, 1995.

[22] Şendil, G. Korkut, Y. Evli Çiftlerdeki Çift Uyumu ve Evlilik Çatışmasının Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi. Psikoloji Çalışmaları /Studies in Psychology, 28(0), 15-34.

[23] Eren, N. Yetişkinlerin Bağlanma Stillerine Göre Bireylerin Öfkeyi İfade Etme Tarzları, Kendilik Algısı ve Sosyal Problem Çözme Becerisi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017.

[24] Çelenoğlu, A. Evli Bireylerin Bağlanma Stillerine Kendilik Algısına Göre evlilikte Yaşanan Sorunlarla Başa Çıkma Yollarının İncelenmesi (Uzmanlık Tezi). İstanbul Haliç Üniversitesi, 2011.

[25] Demir, Ö. Yetişkin Bireylerde Kendilik Algısı Ve Bağlanma Stillerinin Aleksitimi Üzerindeki Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017.

[26] Ceylan, M.S. (2015). Kişilerin Sosyal Açından Kendilik Algısı ve Problem Çözme Becerileri ile İnternet Bağımlılığı İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.